

N(euró)zis

Európa pénzügyi vezetői lassan úgy vannak az euróval, mint család a rossz kölyökkel: nem nagyon dicsekszenek azzal, hogy a sajátjuk, s ha bármi történik vele, mindenki azonnal ideges lesz. Az európai, közös egységes valutát éppen azért hozták létre, hogy védelmet nyújtson a világgazdaság változásainak kiszolgáltatott öreg Európának, így a gyengélkedő új pénz említésekor érthető a csalódottság és némi szégyenérzet. Az Európai Központi Bank (ECB) a napokban ismét megemelte – az idén már hetedik alkalommal – az irányadó pénzügyi kamatozat. A lépés újra az euró védelmében és az infláció felpörgésének megakadályozása érdekében történt.

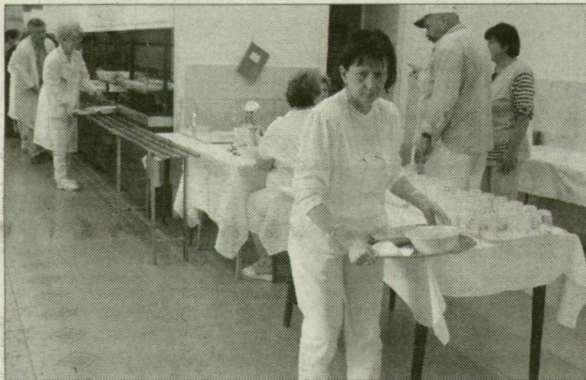
Kelet-európai fejuinket kérges tenyerünkkel támasztva mondhatnánk, na és, megvan nekünk a magunk baja. Csakhogy az euró erőtlensége a magyar gazdaságra is kihat. Hazánk külkereskedelme és magyar cégek magatartása a monetáris unió normáihoz igazodik, a forint valutakiosarában már jó ideje euró szerepel a dollár és márká helyett. Az európai közös valuta gyengesége így kifejezetten használ a hazai exportnak. Miért? Mert euróban számolunk, de – most ez a kulcs – nem euróban kereskedünk. Azaz, az uniósba irányuló magyar exporttermékeket forintban és nem a gyorsan gyengülő euróban állítjuk elő. Ez pozitív hatás, de nem lesz tartós. Mélyebb nyomot hagyhat a magyar gazdaságon a negatív hatás: az importot tekintve a fenti folyamat kedvezőtlen, főként ha a dollárelszámolású olajárak szabad emelkedésére gondolunk. A puha euró védtelenné teszi az övezetet, a kiszolgáltatottság pedig hirtelen várakozolva a pénzt, s így kétszámjegyűvé a magyarországi inflációt.

A monetáris unió neurozisa, hogy közös pénze értéktesen. Nem normális a „tetemen táncolás sem”, amíg ugyanis az Európa gazdaságát védelmező valuta a dollárhoz képest gyorsabban romlik mint a forint, addig nekünk az export „tuti” üzlet, lehetőséget nyújtva ezzel az ipari fejlődésre, a munkahelyteremtésre. Az is betege, hogy pár évvel a csatlakozás előtt egyáltalán megfordul a gondolat a fejünkben: most drukkoljunk az eurónak, vagy sem?

Katkó Krisztina

Csökkenő betegszabadság

A félelem jó orvosság

Kórházi koszt. Akinek rossz ízű, nem jelent beteget. (Schmidt Andrea illusztrációja)

Az alkalmazásban állókat betegségük esetén meghatározott ideig betegszabadság, illetve azt követően – a keresetkiadás pótlására – táppénz illeti meg. A betegszabadság költségei teljes egészében a munkáltatót terhelik, míg a táppénz megoszlék a társadalombiztosítás, illetve a foglalkoztató között, kétharmad, egyharmad arányban. Manapság azonban mintha kezdenék „leszokni” a betegségről.

A kilencvenes években, a piactudásra való áttérés során, a munkavállalóknak új feltételekkel és elvárásokkal kellett szembesülniük a munkaerőpiacon, hiszen a nagyvállalatok csődjével, felszámolásával megjelent az addig szinte ismeretlen munkanélküliség, majd sokan kénytelenek voltak elhagyni a munkahelyüket. A megváltozott körülmények, a munkaadók hozzáállása, a biztos kereset elvesztésétől való félelem azt váltotta ki a munkavállalókból, hogy ha megbetegsznek, akkor sem mennek orvoshoz, inkább szabadságot vesznek ki, és megpróbálnak az idő alatt meggyógyulni. Így, a lakosság általános egészségi állapotának romlása ellenére – a foglalkoztatottság mérőszámát tekintve –, csökkent mind a betegszabadságon, mind a táppénzen lévő száma. Míg 1996-ban naponta átlagosan közel

4700-an voltak táppénzen Csongrád megyében és mintegy 1800-an betegszabadságon, addig a tavalyi évben „csupán” 3700-an, illetve 1400-an.

Betegség esetén a dolgozók igyekeznek a lehető legrövidebb idő után újra munkába állni. Ezt jelzi, hogy az egy megbetegedésre jutó táppénzes napok száma az utóbi három évben több mint egynegyedével csökkent és 1999-ben már „csak” 25 napot tett ki, szemben az 1996. évi 34-gyel. Az alkalmazásban állók félelmére utal az a tény is, hogy a betegség időtartama esetükben még akkor is 6-11 nappal rövidebb, mint az egyéni és társas vállalkozások tagjainál.

Betegszabadságra 1996-ban 553, táppénzre 1089 millió forintot fizettek ki, ebből a munkáltatókat az összeg valamivel több mint fele, azaz 916 millió forint terhelte. A tavalyi évben betegszabadságra és táppénzre együtt 2076 millió forintot fordítottak, ennek nagyobbik felét – 1188 millió forintot – a munkáltatók fizették.

A táppénzesek egy része természetesen beteg gyermeké ápolása miatt volt távol a munkájától. A gyermekápolási táppénzes napok tették ki 1999-ben az összes táppénzes nap öt százalékát. Hasonló arányt képviselt az üzemi baleset és a foglalkozási megbetegedés miatti kiesés is, míg a táppénzes napok kilenczét az egyéb, „hagyományos” megbetegedések miatt vették igénybe a biztosítottak.

K. A.

EGY SZÁZALEK

Benné:

Kereskedelem
Helyi „iparűzés”
On-line-szerencse
Heti gazdaság

„Ide nem a professzorok gyerekei jönnek”

Kevesen választanak szakmát

Süle József (jobbról) a tanműhelyben. A piacnak képeznek. (Fotó: Gyenes Kálmán)

A megye és az ország legnagyobb múltú és méreteiben is legtekintélyesebb gyakorlati szakképző helye a szegedi Baustudium Kft. „A volt Dél-léptelepen található oktatási központban ma is ötszáz tanulója a szakmát, pedig inséges idöket élünk” – mondta el Süle József ügyvezető, arra utalva, hogy még három évvel ezelőtt közel ezer fiatalnak adtak szakmát.

„Ide nem a professzorok gyerekei jönnek” – mutatott szét a Baustudium Kft. korszerű tanműhelyeiben Süle József ügyvezető igazgató. Ezzel a kézmozdulattal egyszerre érzékeltette, milyen színvonalon oktatják a szakmát, valamint azt, mennyire kevesen választják a kétkezi munkát élethivatásul. „Ma mindenki menedzser, üzletkötő és könyvelő szeretne lenni” – tette még hozzá.

Süle József, aki immáron nyugdíjas korú, szinte egész életében a szakképzéssel foglalkozott. Amikor korábbi munkahelyét, a Délleptelepi számolót, még az anyavállalat többségi tulajdonlásával hozták létre a november 1-jén tízéves születésnapját ünneplő Baustudium Kft.-t. Mára a cég huszonhat magánüzemlélyé – valamennyien a cég alkalmazottai, szakoktatói. Az ügyvezető igazgató a Gyakorlati Oktató Szervezetek Egyesületének (GYOSZE) orszá-

Első kereset

Munkatársunktól

A gyakorlati képzőhelyek tanulószerveződést is kötnek a gyerekekkel. Ez azt jelenti, hogy a 16 éven aluli tanuló, a szülő, a cég, valamint a kereskedelmi és iparkamara (a szervezet a fiatal érdekeit képviseli, s csak akkor bábáskodik az egyezség fölött, ha a feltételeket jónak tartja) megállapodást köt a képzésről, valamint az „öztöndíj” mértékéről. A havi járandóság az első évben a minimálbér 10 százaléka, a következőben 20 százalék. Második szakma kitanulása esetén, avagy érettségivel a minimálbér 30 százalékát is eléri az összeg. Amennyiben a minimálbér összege megemelkedik, a havi zsebpénz is több lesz.

gos elnöke, valamint a Csongrád Megyei Kereskedelmi és Iparkamara elnökségének tagja.

– Mi a Baustudium: szakmunkaképző iskola, több nagyvállalat fizetős képzőhelye...?

– Gyakorlati képzőhelynek számítunk, ami annyit jelent, hogy a szakmunkaképző iskolákba járó fiatalok a mi tanműhelyeinkben szerzik meg a gyakorlati ismereteket. Öt intézménnyel van együttműködési szerződésünk: a szegedi Mórival és a 624-es szakmunkaképzővel, a vásárhelyi Kossuth Zsuzsával, a makói Galamb Józseffel, valamint a szentesi Zsoldos Ferenc szakiskolával. Huszonhét szakmát tanítunk, hegesztőket, szobafestőket, asztalosokat, bádigosokat, tetőfedőket, központifűtés-szerelőket, hogy csak a legismertebbeket mond-

jam, de olyan hiányszakmát is fölvevünk a képzési listára, mint a kerékpárszerelés, amely egy év alatt sajátítható el.

– Milyennek tartja a szakképzés helyzetét Magyarországon?

– A képzés nem tart lépést az igényekkel, mivel egyre kevesebben jelentkeznek szakmunkásnak. Aki pedig mégis csak a két keze munkájából próbál megélni, az is problémával találja magát szemben: kevés ugyanis a szakma elsajátítására fordítható idő. A korábbi három esztendő helyett ma már csak két évet tart a képzés, vagyis hónapokkal rövidebb idő alatt kell magasabb szakmai igényeknek megfelelni tudó mestereket faragni.

– Miből tartja fenn magát a Baustudium?

– Állami forrásokból, ami alatt résztart a normatívát, részint a szakképzési alapot ér-

tem: ez utóbbi terhére az oktató cégek elszámolhatják a költségeiket. De származik szerény árbevételünk a tanulók munkájából is, hiszen például a festők, burkolók iskolákban, óvodákban, tehát megrendelésekre dolgoznak. Harmadrészt pedig minden lehetséges pályázaton részt veszünk. Ezeknek a lehetőségeknek köszönhetően tudunk például tízmillió forintos, számítógép-vezérlésű körfűrészt vásárolni.

– Az országban a szakképzésnek már egyre kevésbé az önkormányzat a gazdája, a magáncégek átvették a vezető szerepet. Ön szerint miért váltották föl az oktatással foglalkozó vállalkozások az önkormányzatokat?

– Egy gyerek után 40 ezer forint az állami normatíva, amit az önkormányzatnak saját zsebből ki kell egészítenie, ha állni szeretné az összes költséget. A Baustudium azonban az állami pénzt ki tudja egészíteni a szakképzési alappal, valamint a pályázati forrásokkal. Ezért az önkormányzatok az eltelt tíz évben – saját érdekükben – fokozatosan átadták a feladatokat a magáncégeknek. Meg kell jegyezmem, hogy Csongrád megye az országban az első között vonult ki a szakmunkaképzésből, aminek köszönhetően váltotta a Baustudium ekkora képzőhellyé, valamint nőhetett föl mellette még hét magánvállalkozás.

Fekete Klára

DM/DV-információ

A Pannon GSM Távközlési Rt. ez év májusában Magyarországon elsőként tart át a SAP integrált vállalatirányítási rendszer legújabb, 4.6 B-s verziójára. Ezt követően júniusban Európában másodikként a már meglévő SAP-felületét áthelyezte a világ legerjedtebb operációs rendszerére (Windows 2000) és adatbázis kezelőjére (Windows SQL 7.0). Tette ezt azzal a céllal, hogy fejlettebb, áttekinthetőbb és egyben biztonságos informatikai hátteret

SAP-olnak a Pannonnál

Internetbarátság

nyújtson a cég működéséhez.

A SAP a világ egyik legerjedtebb vállalatirányítási rendszere, amely képes lefedni egy vállalat szinte valamennyi üzleti tevékenységét. A cég intenzív növekedése és a világban végbe-menő piaci tendenciák készítették a Pannont arra, hogy 1997. január 1-jén „sort kerítsen” a korábbi hasonló

funkciójú rendszerének leváltására és a három alapvető SAP-modul – pénzügyi, számviteli, kontrollig és eszkozgazdálkodási – bevezetésére. Ez többek közt azért jelentős, mert például a számviteli folyamatok minősége jelentősen meghatározza egy cég eredményességét. A szoftver a számviteli belüli folyamatokhoz minőségű funkciókat bocsát

rendelkezésre és a vállalat valamennyi területéről naprakész információt biztosít.

A SAP legújabb verziójának bevezetését az indokolta, hogy ez támogatja teljes körűen az internetes és internetes kommunikációt, valamint a jövőben integrálandó értékesítési folyamatok ebben a legkiforrottabbak. Nem beszélve arról, hogy ez a verzió felhasználóbarát, könnyen kezelhető, ami magasabb produktivitást és alacsonyabb munkafordítást eredményez.

Nagy japán biztosítócsőd

Tokió (MTI)

Csödeljárás kezdődött a Chiyoda Mutual Life Insurance Co. japán életbiztosítónál. A cég a 3500 milliárd jenes (32,4 milliárd dollár) mérlegfőösszegével a 12. a japán életbiztosítók sorában, de hátrahagyott adóssága – 26,95 milliárd dollár – következtében ez az eddigi legnagyobb biztosítóbukás Japánban a második világháború óta.

A Chiyoda Mutual Life az ötödik nagy életbiztosító, amely az utóbbi években tönkrement, és ennek hátterében is a nyolcvanas évek végének nagy – és kipukkadt – ingatlanpekulációja áll.

Hasonlóan a japán életbiztosítók többségéhez, a Chiyoda már a kilencvenes évek közepe óta negatív pénzforgalmi mérleggel küszködött, mert sokat kellett fizetnie a nyolcvanas évek végén kiváltott biztosításokra, miközben az ugyanakkor fedezetül vásárolt ingatlanok, részvények és kötvények értéke és belőlük származó jövedelem vérszen csökkent.

Hétfőn tőzsdészünet volt Japánban és New Yorkban is, úgyhogy a csőd hatása csak a távolabbi devizapiacokon volt érezhető. A japán gazdaság rendbehozatala iránt feltámadó kétségek támogatták az eurót és a dollárt. Az ázsiai piacokon 0,87 dollár közvetlen közelében mozgott az európai közös valuta.

FELVESSZÜK A RITMUSÁT

CIB BANK

6720 SZEGED, KISS MENYHÉRT U. 1.
TELEFON: (62) 425-425
6800 HÓMEZŐVÁSÁRHÉLY,
DEÁK FERENC U. 15.
TELEFON: (62) 246-911

Érvényes: 2000. szeptember 4-ől

BETÉTI KAMATOK

VÁLLALKOZÁSOK RÉSZÉRE

Likviditási idő	Éves kamat, 1M Ft kamat (%)	EBKM
1 hét	5,750	(5,83)
2-3 hét	7,250	(7,35)
1-2 hó	8,250	(8,36)
3 hó	8,000	(8,11)
6 hó	7,750	(7,86)
12 hó	7,250	(7,35)
CIB Bankszámla	2,000	(2,05)

MAGÁNSZEMÉLYEK RÉSZÉRE

Likviditási idő	Éves kamat (%)	EBKM
1 hó	8,500 (8,62)	8,625 (8,74)
3 hó	8,250 (8,36)	8,375 (8,49)
6 hó	8,250 (8,36)	8,375 (8,49)
12 hó	7,750 (7,86)	7,875 (7,98)

Legutóbbi előző visszavonás esetén a kamat a működésben lévő CIB Classic Magánszámlák alatti kamattal megegyezik.

CIB Classic Magánszámla

CIB XL Átutalási Magánszámla

CIB XL Átutalási Magánszámla

CIB Takarékszám (min. 50 E Ft)

CIB Takarékszám (min. 50 E Ft)

KINCSEM betéti kamata magánszemélyek részére

(min. 50 E Ft)

KINCSEM 2000 kötvény (min. 10 E Ft)

KINCSEM 2000 kötvény (min. 10 E Ft)

KINCSEM 2000 kötvény (min. 10 E Ft)

KINCSEM 2000 kötvény (min. 10 E Ft)

KINCSEM 2000 kötvény (min. 10 E Ft)

KINCSEM 2000 kötvény (min. 10 E Ft)

KINCSEM 2000 kötvény (min. 10 E Ft)

KINCSEM 2000 kötvény (min. 10 E Ft)

KINCSEM 2000 kötvény (min. 10 E Ft)

KINCSEM 2000 kötvény (min. 10 E Ft)

KINCSEM 2000 kötvény (min. 10 E Ft)

KINCSEM 2000 kötvény (min. 10 E Ft)

KINCSEM 2000 kötvény (min. 10 E Ft)

KINCSEM 2000 kötvény (min. 10 E Ft)

KINCSEM 2000 kötvény (min. 10 E Ft)

KINCSEM 2000 kötvény (min. 10 E Ft)

KINCSEM 2000 kötvény (min. 10 E Ft)

KINCSEM 2000 kötvény (min. 10 E Ft)

KINCSEM 2000 kötvény (min. 10 E Ft)

KINCSEM 2000 kötvény (min. 10 E Ft)

KINCSEM 2000 kötvény (min. 10 E Ft)

KINCSEM 2000 kötvény (min. 10 E Ft)